

NASTAVNA JEDINKA 9

MEDIJI

Osnovna škola

Mediji u upotrebi: Da mogu – bih!

9.1 Pripremamo izložbu Stari i novi medijski uređaji – šta smo otkrili?

9.2 Moć znanja i vještina! Učenici pripremaju prezentaciju medijskih sredstava

9.3 Vrijeme za prezentaciju! Grupa stručnjaka prikazuje svoje medijske vještine

9.4 Planiramo medijski proizvod Šta sad možemo s našim vještinama? Učenici se slažu oko tema i plana

NASTAVNA JEDINKA 9: Ključni koncept – „Mediji” (za osnovnu školu)

Osnovne informacije za nastavnika: učenici pokazuju jedni drugima kako koristiti medijske uređaje

Kao što je prikazano u uvodu ovog materijala, obrazovanje za demokratiju i odgoj za ljudska prava pravi razliku između tri sposobnosti. Ova nastavna jedinka govori o medijskoj kompetenciji, koja je jedna od ključnih elemenata koja omogućuje ljudima da aktivno i pasivno učestvuju u građanskom društvu. Kako bismo taj pristup pravilno integrirali, ponovno navodimo te tri sposobnosti:

Sposobnosti relevantne za obrazovanje za demokratiju i ljudska prava:

Sposobnosti u političkoj analizi i procjeni	Sposobnosti korištenja metoda	Sposobnosti pri donošenju demokratskih odluka i poduzimanju aktivnosti
Sposobnost analize i rasprave o političkim događajima, problemima i kontroverzama...	Sticanje sposobnosti i vještina potrebnih da se pronađu i usvoje informacije, da se koriste sredstva informisanja...	Sposobnost da se ocjene vlastiti potencijali (ograničenja). Sposobnost izražavanja mišljenja, vrijednosti...

Druga sposobnost iz prethodne tabele – „Sposobnosti korištenja metoda” – podrazumijeva medijsku kompetenciju kao ključni element. U sljedećoj nastavnoj jedinki glavni fokus bit će na sposobnosti da se radi s postojećim medijima, da se koriste njihovi potencijali i da se bude svjestan njihovih ograničenja. U medijskom odgoju, mogu se diferencirati četiri dimenzije medijske sposobnosti:

Tehnička medijska sposobnost:

- Sposobnost da se mediji ispravno koriste i da se uoče kreativne prilike povezane s njima.

Kulturološka medijska sposobnost:

- Biti upoznat s medijskim „kodeksom“ i svim estetskim i društvenim oblicima izražavanja. Vješti korisnici mogu razumjeti medijski kodeks, opaziti izjave u medijima te ih razumjeti i koristiti ih u druge svrhe.

Društvena medijska sposobnost:

- Sposobnost korištenje raznih oblika komunikacije na mudar način. Društvene veze su sve više i više povezane s medijima, uključujući i razne oblike „društvenog softvera“.

Misaona medijska sposobnost:

- Korisnik je sposoban kritički analizirati funkciju medija, kao i vlastito ponašanje prema medijima u svakom trenutku.

Cijeli okvir medijskog odgoja uključuje ove četiri dimenzije. Perspektiva obrazovanja za demokratiju i ljudska prava dotiče se samo nekih aspekata ovih koncepata i ne zamjenjuje medijsku edukaciju, ali vezano za ciljeve medijskog odgoja navedeno predstavlja ključne strategije medijskog odgoja. Izravna veza između tehničke medijske sposobnosti nastavnika i učestalosti korištenja raznih medija u razredu još je jedan razlog zašto je ova nastavna jedinka korisna. Mnogi nastavnici otvoreno priznaju da ne znaju kako koristiti i raditi s raznim vrstama medija, ali razumiju mogućnosti njihovog korištenja u razredu. Međutim, jedna stvar je jasna: što se više nastavnici osjećaju sigurni u korištenju medija, to će više koristiti razne medije u svojim predavanjima.

U ovoj nastavnoj jedinki analiziraju se praktične sposobnosti nastavnika, ali i učenika. Kad se te sposobnosti analiziraju, onda se nastavna jedinka fokusira na korištenje medija i odabir specifičnih tema na kojima se može raditi.

Cilj obrazovanja za demokratiju i ljudska prava je potpora u razvoju sposobnosti na tri područja. Ova nastavna jedinka ima sljedeći profil sposobnosti:

Sposobnost		
... političke analize i procjene	... korištenja metoda	... političkog odlučivanja i djelovanja
**	***	*

Pomoćni alati

U ovoj nastavnoj cjelini koristi će se sljedeći alati. Nastavnik mora odlučiti trebaju li svi ili samo neki učenici dodatne pripreme kako bi radili s predloženim alatima.

- X Istraživanje u biblioteci
- X Istraživanje na internetu
- 0 Provođenje anketa i intervjua
- 0 Tumačenje slika
- X Mentalne mape
- X Izrada postera
- X Održavanje izložbi
- x Planiranje i održavanje priredbi
- 0 Pripremanje slajdova i powerpoint prezentacija
- 0 Pisanje novinskih članaka
- 0 Izvođenje predstava
- 0 Održavanje debata

NASTAVNA JEDINKA 9: Mediji

Mediji u praksi: Da mogu – bih!

Učenici pokazuju jedni drugima kako se koriste medijski uređaji

Lekcija	Odgojno-obrazovni ciljevi	Nastavni zadaci	Nastavni materijali	Metode
Lekcija 1: Pripremamo izložbu	Učenici shvataju da je važno razumjeti tehničke detalje medijskih uređaja i da je potrebno da u to ulože neko vrijeme. Pripremaju izložbu vlastitih, ali i školskih uređaja.	Koristeći uređaj s kojim nisu upoznati, učenici pokušavaju opisati taj uređaj i način na koji on radi. Sakupljaju i opisuju razne medijske uređaje i pripremaju se razrednu izložbu.	Medijski uređaji (poput kamera, itd.), materijal.	Razgovori, grupni rad, domaća zadaća.
Lekcija 2: Moć znanja i vještina	Učenici shvataju različitost ograničenog broja medijskih uređaja koje mogu koristiti. Nastavnici im daju osnovne informacije o medijima i načinima kojima se medijima koristi.	Priprema medijske izložbe u razredu i daljnje razumijevanje kako mediji funkcioniraju.	Lični medijski uređaji, školski medijski uređaji, Materijali za nastavnika iz Lekcije 1 i 2, materijali za učenike.	Ovisno o tome kako su zadaci postavljeni.
Lekcija 3: Vrijeme za prezentaciju!	Učenici postaju tehnički stručnjaci za odabrani medijski uređaj. Uče kako prezentirati pripremljenu informaciju.	Kao stručnjaci za odabrane medijske uređaje, učenici pripremaju grupne prezentacije.	Medijski uređaji, individualna sredstva za rad na prezentacijama.	Grupne prezentacije.
Lekcija 4: Planiramo medijski proizvod	Tehnička medijska sposobnosti koju su učenici stekli će se primijeniti. Učenici odabiru temu, ali i medijske uređaje koje će koristiti.	Koristeći demokratski i predstavnički proces, (u malim grupama i na plenarnoj raspravi) razred odlučuje o temi na kojoj će raditi i uređaje koje će koristiti.	Alati za „mentalne mape” iz materijala s alatom: izbor medijskih uređaja za zadanu temu.	Grupni rad, donošenje odluka na plenarnoj sjednici.

Lekcija 1

Pripremamo izložbu

Stari i novi medijski uređaji - šta smo otkrili?

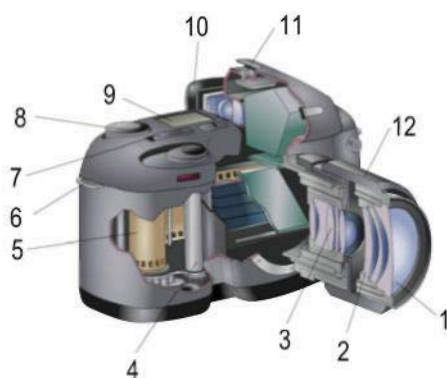
Odgojno-obrazovni ciljevi	Učenici shvataju da je važno razumjeti tehničke detalje medijskih uređaja i da je potrebno da u to ulože neko vrijeme. Pripremaju izložbu vlastitih, ali i školskih uređaja.
Nastavni zadaci	Koristeći uređaj s kojim nisu upoznati, učenici pokušavaju opisati taj uređaj i način na koji on radi. Sakupljaju i opisuju razne medijske uređaje i pripremaju razrednu izložbu.
Nastavni materijali	Medijski uređaji (poput kamera, itd.), materijal.
Metode	Razgovori grupni rad, domaća zadaća.

Opis lekcije

Kako bi učenici postali svjesni teme, nastavnik bi trebao donijeti medijski uređaj u školu (poput kamere, projektora za slajdove, računara, video kamere, mobilnog telefona, staru filmsku kameru, diktafon). Upute za korištenje za uređaja također će biti potrebne, ali nastavnik ih ne bi smio učiniti dostupnima na samom početku.

Na početku ove lekcije, uređaj je položen na stolu koji se nalazi u sredini učionice. Učenici dobivaju zadatak da objasne kako kamera ili drugi uređaj funkcionira, iako nisu s njime upoznati. To rade tako da naprave crtež kamere (na primjer) na kojem su označili sve vidljive dijelove i tastere (na način kako je prikazano na slici dolje). Vrlo je važno da učenici nacrtaju dijelove s kojima nisu upoznati. Trebali bi zapisati šta misle za šta se koriste ti dijelovi.

Vizualizacija crteža učenika za nastavnika:

Legenda:

1: leća 2: objektiv 3: nepoznato 4:
kutija 5: ... 6: ...

Što je uređaj komplikovaniji, to će teže biti ispuniti zadatak. Važno je da se učenici ne boje to učiniti. Ne postoji tačno i pogrešno. Učenici moraju postati svjesni da takav uređaj pruža mnogo različitih mogućnosti i da ih ima smisla upoznati.

Varijacija:

Moguće je kopirati crtež zajedno s legendom na slajdu radi zajedničke prezentacije.

Nastavnik potom daje grupi učenika uputstvo za upotrebu tog medijskog uređaja (ako želi, može to učiniti i dan prije, pri čemu ne obavještava razred o tome). Ovisno o konkretnom uređaju, možda će biti skoro nemoguće opisati ga i upoznati se s njegovim funkcijama. To nije važno u ovom trenutku, jer ovo je samo uvod.

Sljedeće, nastavnik objašnjava ciljeve i postupak cijele lekcije:

- Organiziranje izložbe medijskih uređaja koji su doneseni od kuće ili iz škole (Lekcija 2).
- Upoznavanje sa specifikacijama i mogućnostima uređaja i prenošenje znanja na druge kolege u razredu (Lekcija 3 – plus dodatne lekcije ovisno o broju uređaja).
- Kad su uređaji proučeni, razred odlučuje o medijskom djelu (film, audio priča, izložba slika, foto priča, itd.) i razvija preliminarni vremenski okvir (Lekcija 4).

Na kraju lekcije, nastavnik bi trebao sakupiti sve ideje učenika i dati jasne upute kako prezentirati uređaje u učionici. Nastavnik bi trebao učenicima podijeliti predloške za opis uređaja (materijal).

Bilješka: Uređaji koji pripadaju školi također bi trebali biti dio izložbe. Učenici koji ništa nisu donijeli u školu ili učenici koji imaju dodatno vrijeme trebali bi pripremiti opis školskih uređaja i donijeti ih na izložbu.

Lekcija 2

Moć znanja i vještina!

Učenici pripremaju prezentacije svojih medijskih uređaja

Odgojno-obrazovni ciljevi	Učenici shvaćaju različitost ograničenog broja medijskih uređaja koje mogu koristiti. Nastavnici im daju osnovne informacije o medijima i načinima kojima se medijima koristi.
Nastavni zadaci	Priprema medijske izložbe u razredu i daljnje razumijevanje kako mediji funkcioniraju.
Nastavni materijali	Lični medijski uređaji, školski medijski uređaji. Materijal za nastavnika iz Lekcije 1 i 2, materijal za učenike.
Metode	Ovisno o tome kako su zadaci postavljeni.

Opis lekcije

Na kraju prve lekcije, nastavnik (ili grupa učenika) trebali bi pripremiti stol na kojem bi se trebala održati izložba. Ako se učionica može sigurno zaključati, onda bi učenici trebali prethodno donijeti uređaje i dopustiti da se izložba sporo razvija. Nastavnik bi trebao pratiti učenike u sakupljanju uređaja i odgovaranju na svs postavljena pitanja. Roditelji bi također trebali biti upoznati o tome zašto učenici trebaju donijeti svoje medijske uređaje u školu.

2. Jednom kad je izložba dovršena i uredno postavljena, nastavnik bi trebao imenovati „stručnjake izložbe“ – učenike koji su odgovorni za izložbu i koji mogu biti potpora svojim kolegama. Očito je da će učenici morati biti obazrivi i pažljivi pri korištenju uređaja.

3. Učenici (uz pomoć nastavnika, ako je potrebno) bi trebali napraviti listu koje grupe učenika rade na kojim uređajima. Vrijeme potrebno za prezentaciju bi se također trebalo uključiti u listu. Ovisno o veličini razreda i broja odabranih uređaja, možda će biti potrebno više od jedne školskog časa za prezentacije (vidjeti materijal za učenike).

Lista bi trebala biti izvješena tako da je svako može vidjeti – na taj način će se potaknuti učenike na samoučenje. Lista bi mogla izgledati kao ova:

Medijski uređaj	Članovi grupe	Datum i vrijeme prezentacije plus vrijeme koje je potrebno pripremu
Video rekorder	Tin, Mirica, Susanne, Mario	Srijeda, 14. februar, 09:00; 20 minuta
Digitalna kamera	Lena, Lisa, Sofie, Ian	Srijeda, 14. februar, 09:20; 20 minuta
...		

Kao dodatak Lekciji, nastavnik bi trebao pripremiti kratki podatak koji prezentira nakon izložbe (otprilike 10 minuta). Postoje dva načina na koji se to može napraviti (ali dobro informirani nastavnici mogli bi pripremiti još jedan podatak):

Mediji u demokratiji. Cilj je pokazati učenicima kako funkcioniraju mediji u našem društvu. Za učenike osnovnih škola, ovo može predstavljati osnovnu informaciju koja im pomaže da korak po korak poboljšaju svoje razumijevanje (vidjeti materijal za devetu nastavnu jedinku, prva lekcija).

Nositi se s televizijom. Kao alternativa, nastavnik bi mogao pripremiti izlaganje na temu „nositi se s televizijom“, ako se to uklapa u njegov koncept podučavanja (vidjeti materijal 9.2).

Ta se izlaganja ne trebaju ocjenivati. Njihova uloga je da korak po korak povećaju znanje učenika. Kao i u drugim slučajevima prenosa znanja, moguće je da učenici neće razumjeti sve detalje. To mora biti prihvaćeno u takvim kompleksnim situacijama i nastavnik bi trebao odlučiti šta očekuje od učenika.

Lekcija 3

Vrijeme za prezentaciju!

Grupa učenika prikazuje svoje tehničke medijske vještine

Odgojno-obrazovni ciljevi	Učenici postaju tehnički stručnjaci za odabrani medijski uređaj. Uče kako prezentirati pripremljenu informaciju.
Nastavni zadaci	Kao stručnjaci za odabrane medijske uređaje, učenici pripremaju grupne prezentacije.
Nastavni materijali	Medijski uređaji, individualna sredstva za izvođenje prezentacija.
Metode	Grupne prezentacije.

Opis lekcije

Ovu lekciju (ili ove serije lekcija, ovisno o broju prezentacija) trebali bi pripremiti učenici. Prezentacija će biti ključna tačka. Uloga nastavnika bit će da uglavnom prati grupe prilikom priprema njihovih prezentacija. Ovisno o vještini učenika u pripremi prezentacija, ovaj zadatak može biti vrlo složen.

Učenici bi trebali pomno razmišljati o tome na koji način žele prenijeti informacije u svojim prezentacijama. Alati za učenike sadrže razna sredstva koja mogu tu pomoći, poput savjeta o:

- radu na posterima;
- pripremi slajdova; i
- planiranju i iznošenju prezentacija.

Neke grupe možda će poželjeti uvježbati svoje prezentacije. S gledišta nastavnika, pružanje mogućnosti učenicima da nastavnicima i kolegama u razredu prethodno predstavljaju prezentacije, uključujući i davanje povratnih informacija, može dati učenicima osjećaj sigurnosti i može imati veliki uticaj na buduće prezentacije. Ovo je važno u vezi s obrazovanjem za demokratiju i ljudska prava, jer je jedna od temeljnih sposobnosti u korištenju metode u demokratiji predstavljanje svojih informacija i stavova na slobodan i uvjerljiv način.

Lekcija 4

Planiramo medijski proizvod

Šta sad možemo s našim vještinama? Učenici se dogovaraju oko teme i plana

Odgajno-obrazovni ciljevi	Tehnička medijska sposobnost koju su učenici stekli će se primijeniti. Učenici odabiru temu i koje medijske uređaje će koristiti.
Nastavni zadaci	Koristeći demokratski i predstavnički proces (u malim grupama i plenarnoj raspravi) razred odlučuje o temi na kojoj će raditi i uređaje koje će koristiti.
Nastavni materijali	Alati za „mentalne mape” iz materijala s alatom: izbor medijskih uređaja za zadanu temu.
Metode	Grupni rad, donošenje odluka na plenarnoj sjednici.

Opis lekcije

Zajedno s nastavnikom, učenici bi trebali izabrati temu na kojoj bi trebali raditi (pritom koristeći informacije koje su sakupili radeći s medijskim uređajima. Tema može biti povezana s područjem obrazovanja za demokratiju i ljudska prava – na primjer, učenici mogu odlučiti da dokumentiraju sva igrališta u svojoj zajednici i da naprave popis svih stvari koje na njima nedostaju. Mogli bi predati te informacije nadležnim vlastima ili dati da se informacije objave u lokalnoj štampi. Također bi moglo biti moguće da se dokumentira gradilište kroz jedan duži vremenski period (koristeći i slike i zvuk) i da se na temelju toga napravi interesantan izvještaj. Jednom kad se odluči o temi, učenici bi također trebali odlučiti koju vrstu medijskih uređaja će koristiti kako bi zabilježili te informacije.

Nastavnik predstavlja plan da se izabere tema koja se sviđa svakome i koje će se dokumentirati korištenjem medijskih uređaja. Ako nastavnik želi ostaviti temu otvorenu, mora sakupiti sve ideje učenika na jednu listu. Ideje bi se trebale sakupljati u malim grupama i grupe bi trebale predstavljati svoje ideje na plenarnoj raspravi. Zajednička lista bi se trebala zapisati na staklu s papirnom.

Potruga za temom koja se sviđa svakom jeste zahtjevan posao, ali može biti dobar način da učenici nauče nešto o kompromisu (nastavnik bi trebao imati na umu i taj aspekt).

Sljedeće, grupa učenika bi trebali razviti nekoliko preliminarnih ideja koristeći alate za mentalne mape iz kutije s alatima. Te se ideje se trebaju razmijeniti u razredu. Ako učenici koriste mentalne mape po prvi put, nastavnik bi trebao razraditi zasebne korake koji su potrebni, čak bi mogao i napisati jedan primjer na tabli, poput sljedećeg:

- Zapišite naziv teme na sredinu lista papira i nacrtajte krug oko nje. Uvjerite se da je papir koji koristite dovoljno velik.
- Nacrtajte nekoliko debelih linija koje izlaze iz kruga. Na svakoj liniji napišite naziv podteme koja je povezana s temom u sredini.
- Iz tih debelih linija, možete nacrtati nekoliko dodatnih tanjih linija koja predstavljaju potkategorije ili pitanja povezana s podtemom koju ste napisali na debeloj liniji.
- Probajte se sjetiti što više pojmova i staviti ih u razne kategorije. Možete koristiti razne fontove, simbole i boje.

Iste grupe (ili možda cijeli razred na plenarnoj sjednici) potom razmišlja o medijskim uređajima koje bi htjeli koristiti (vidjeti materijal: prezentacijske kartice, iznošenje kratkog opisa medijskih uređaja).

Ukoliko su se ti prijedlozi razvili u grupama, rezultati bi se trebali sakupiti.

Na plenarnoj raspravi, pitanja odgovornosti bi se opet trebala postaviti:

- Koju vrstu odgovornosti ima osoba koja pravi slike i bilježi zvukove?
- Šta znači zaštita ličnih prava određene osobe?
- Koga trebamo pitati ili obavijestiti?

Nastavna jedinka 9 trebala bi završiti ovim korakom. Razrada odabrane teme odvijat će se kao dio nastavnog programa predmeta u sklopu kojeg bi se, u normalnim okolnostima, tema podučavala.

Radni materijali za nastavnike

NASTAVNA JEDINKA 9 – Materijal za nastavnike 1: mediji u demokratiji

U demokratiji mediji su na strani istine i ljudi. Činjenice se prezentiraju objektivno i razumljivo. Mišljenja i procjene se eksplicitno naznačuju (na primjer, kroz jasnu razliku između poruke i komentara) kao informacije o kojima ne postoje neke općepoznate činjenice ili o kojima se mogu stvarati samo pretpostavke.

Štaviše, mediji su raznoliki, što dovodi do mnoštva komplementarnih informacija, kao i mogućeg pobijanja jednog medijskog izvora od strane drugog. Stoga bi korisnici medija trebali dobiti izbalansirane informacije na temelju kojih bi mogli donositi svoje stavove.

U diktaturama, međutim, mediji su u službi vladajućeg sloja. Mediji podupiru vladajuću strukturu i njihovu politiku koristeći tehnike propagande (poput ispuštanja bitnih informacija, krivotvorenja informacija ili emocionaliziranja informacija, itd.).

Međutim, može se desiti i suprotno. Analiza medija u određenoj zemlji može nam ukazati živi li se taj zemlji u demokratiji ili ne. Sloboda mišljenja i sloboda medija su od izuzetne važnosti u demokratiji: bez njih ne postoji demokratija niti puno uživanje ljudskih prava. Štaviše, u prošlosti su mediji bili zaslužni za mnoge „uspješne priče“ na području ljudskih prava. Mnogo puta su medijska saopštenja, televizijski intervjui ili druge video poruke bile zaslužne za oslobađanje ljudi koji su bili zatvoreni zbog političkih razloga; i više nego jedanput su ljudi slali SMS poruke putem svojih mobitela kako bi druge upozorili na predstojeću katastrofu.

Stoga su svi obaviješteni kada dodje do ujedinjenja masovnih medija u demokratiji. To općenito znači da svi mediji izvještavaju o događaju na jedinstven način, iako o događaju postoje raznoliki stavovi i procjene.

Zahvaljujući protestima i publikacijama nekoliko kritički nastrojenih pojedinaca, može se dobiti izbalansirana informacija i postoji šansa da se takvo ujedinjenje medija može ponekad razotkriti. Većina ljudi, doduše, ima isključivo pristup ujedinjenim masovnim medijima, te se učinak toga ne smije podcijenivati.

Mediji imaju odgovornost za informaciju koju isporučuju: može li novinar biti siguran da je ono o čemu izvještava istinito ili ne? Je li je njihov kritički stav opravdan ili jednostavno žele biti prvi koji će izvijestiti o „skandalu“?

Koristiti medije ujedno znači koristiti svoju moć. Ko god da bilježi slike i zvukove i objavljuje ih mora to raditi s velikim osjećajem za odgovornost i treba biti svjestan svoje važnosti u demokratiji.

Osnovne informacije za nastavnike

NASTAVNA JEDINKA 9: Materijal za nastavnike broj 2: raditi s televizijom

1. Zašto su djeca toliko fascinirana televizijom?

Televizija pruža kontinuiranu promjenu, opuštanje i avanturu. Pritiskom na dugme, dostupan vam je svijet – bilo stvarni ili izmišljeni – na dohvata ruke, pri čemu ne morate uložiti bilo kakav napor, bilo fizički ili emocionalni. S obzirom da imate daljinski upravljač i bezbroj programa, može se preletjeti od jednog interesantnog događaja do drugog. Djeca se često identificiraju likovima i osobama iz raznih televizijskih programa: koriste televiziju za informacije i koriste to dok nemaju nešto pametnije za raditi.

2. Koliko vremena provode djeca svaki dan ispred televizora?

U Zapadnoj Evropi, dnevno korištenje televizora za djecu starosti između 3 do 13 godina iznosi 90 minuta. Doista, samo 60% djece će ugaziti televiziju. Štaviše, televizor je upaljen dok djeca rade druge stvari. Roditelji bi trebali postaviti neka pravila za gledanje televizije i trebali bi pokušati natjerati svoju djecu da budu fokusirana na ono što gledaju. Općenito se preporučuje da TV ne treba biti stalno uključen i da bi djeca trebala gledati isključivo programe koji su prikladni njihovom uzrastu, a koji su zanimljivi i važni.

3. Ima li puno djece koja prekomjerno gledaju televiziju?

Takozvani „TV ovisnici“ provode više vremena ispred TV-a nego što provode vremena u drugim aktivnostima (škola, igre, upoznavanje prijatelja, itd.). Međutim, vrlo je malo djece koja spadaju u tu kategoriju. Nije problem ako dijete jedan dan više gleda televiziju nego drugi. Problem nastaje kada je gledanje nasumično ili kad nešto nije u redu s djetetom ili porodicom. U takvim slučajevima gledanje televizije može biti svojevrsni bijeg od stvarnosti.

4. Šta djeca različitih godina vole gledati?

Mala djeca općenito vole gledati programe iz kojih mogu nešto naučiti, poput crtića o vilama i avanturističkim svjetovima. Nakon šeste godine djeca se počinju interesirati za rodne uloge. Dječaci gledaju akcijske filmove u kojima se mogu identificirati s muškim herojima; djevojčice razvijaju interes za različitost i muzičke emisije, kao i serije u kojima porodica i životinje igraju važnu ulogu. Otprilike oko dvanaeste godine muzički spotovi najnovijih hitova i serije o ljubavi i mladeži postaju jako važne. Skoro sva djeca gledaju takve programe, ali uskoro počinju gledati programe za odrasle. Tu bi se roditelji trebali pobrinuti za sadržaj programa kako bi mogli izbjeći one koji nisu prikladni za djecu.

5. Koji su učinci televizije?

Televizija može opuštati, ali može i frustrirati ili „nabrijati“. To je zbog činjenice da se slike brzo mijenjaju i da se koriste glasni zvukovi, osobito u crtićima i akcijskim serijama. Neki programski sadržaji prenose ideje o tome kako izgleda stvarni svijet i kako funkcionira. Štaviše, TV utiče na emocije djeteta i djeca reagiraju kada vide radost, strah ili agresiju na jednak način kao i odrasli. Nedostatak izbalansiranih uporedbi može postati problem i stoga je korisno da se izbjegne gledanje jednog specifičnog žanra.

6. Koji su informacijski programi osobito dobri za djecu?

Većina kanala nude specijalne programe za djecu koji pružaju informaciju i prenose znanje o svijetu. Neki kanali imaju vijesti za djecu, koje su prezentirane na način da ih djeca mogu razumjeti. Štaviše, vijesti za odrasle koje se prikazuju za vrijeme ručka ili za vrijeme večere većinom izbjegavaju slike koje nisu prikladne za djecu. Međutim, odrasli bi im trebali biti spremni objasniti ono što ne razumiju.

7. Koliko je televizija važna u uporedbi s drugim medijima?

Za mlađu djecu, televizija je najčešći oblik medija. S vremenom druge vrste medija (CD, MP3, muzički spotovi, internet televizija) također postaju važni, iako TV ekrani ostaju glavi izvor informacija i rasprave.

Roditelji mlađe djece još uvijek se brinu da njihova djeca iskuse raznolike medije: TV za aktuelne događaje i opuštanje, radio za slušanje muzike tokom dana i za slušanje vijesti; knjige za poticanje mašte i govorničkih vještina; računar i internet tako da djeca mogu postati neovisni učenici i mogu komunicirati jedni s drugima.

8. Zašto je TV dobra premda nije idealna?

Djeca koja gledaju raznolike programe (vijesti, talk show, serije, itd.) znaju puno o aktuelnim događajima i znaju mnogo činjenica o životu danas. Televizija, međutim, nije dobra za pomoć u rješavanju problema. Kada neko ima sukob s nekim drugim, pokušava naći najbolji način djelovanja ili pokušava riješiti zagonetku, same činjenice nisu od pomoći. Iz tog razloga, televizija ne može zamijeniti obrazovanje u školi niti kućni odgoj.

9. Jesu li odrasli uzori?

Mlada djeca imitiraju odrasle u načinu korištenja televizije. Ako odrasli čitaju novine, onda će njihova djeca biti sklonija čitanju novina. Ako odrasli provode puno vremena pred ekranom, onda će njihova djeca to također raditi. Stoga roditelji ne bi smjeli svojoj djeci prigovarati o TV navikama, već u tom pogledu poticati djecu svojim dobrim primjerima. Roditelji ne bi smjeli besciljno gledati televiziju već bi trebali biti kritički posmatrači.

10. Šta roditelji mogu učiniti kako bi potaknuli svoju djecu da budu odgovorni TV gledatelji?

Roditelji ne bi smjeli zabraniti televiziju, već bi trebali televiziju gledati zajedno sa svojom djecom i objasniti im zašto su neki programi dobri dok drugi nisu. Televizija se ne bi trebali koristiti kao nagrada ili kao kazna. Važno je da se nađe ravnoteža. Djeca bi trebala imati dosta vremena za stvarna iskustva – provoditi vrijeme s prijateljima, u igri ili u razgledavanju prirode, gradova i upoznavanju novih ljudi.